

DIGI-TALES OF INCLUSIVITY

Marion Cambier
Violette Damanet
Zelda Delcourt
Hsiao Hsuan Chen
Francesco Spina

*studenten van de Master
Cultuurmanagement @ ULB*

Algemene opdracht en doelstelling: verkennen van projecten voor digitale inclusie binnen de culturele sector;

Voordeel voor de sector: ontwikkeling van een inclusieve dialoog in de kunst- en cultuursector, met de nadruk op de verspreiding van goede praktijken;

Onze focus: de kunsten in Brussel, een van de meest dynamische steden op Europees en cultureel niveau;

Aspecten van het verslag dat wordt belicht: de betrokkenheid van gemarginaliseerd publiek via digitale middelen en de identificatie van de uitdagingen in termen van digitale overgang, met inbegrip van het effect op inclusiviteit in de Brusselse kunstscene.

POPULARISATIE VAN HET RAPPORT “(RE)-ENGAGING DIGITAL AUDIENCES IN THE CULTURAL SECTORS: IMPROVING AUDIENCE DATA”

De pandemie heeft geleid tot een versnelde integratie van digitale technologieën in de CCI's om tegemoet te komen aan de behoeften van het digitale publiek maar ook om hun online cultureel aanbod te ondersteunen. Het belang van gegevens is echter niet gerealiseerd. Inspanningen op het gebied van opleiding en technische bijstand lijken essentieel om het potentieel van gegevens te maximaliseren, in overeenstemming met de missies van culturele organisaties. Het ontbreekt hen echter nog steeds aan alternatieve financieringsmogelijkheden en technische en/of structurele ondersteuning.

Bewustmaking en aanbevelingen om culturele actoren bewust te maken van het belang van beschikbare gegevens is de eerste stap van het door *Voices Of Culture* geïnitieerde project met het rapport "(Re)-Engaging Digital Audiences in the Cultural Sectors: Improving Audience Data". Onze werkgroep kwam bijeen rond deze Europese publicatie om de problemen te begrijpen en een popularisering van het rapport voor te stellen. Vervolgens hebben we de aanbevelingen geherstructureerd in de vorm van vereenvoudigde richtsnoeren die met de actoren in de Brusselse sector kunnen worden gedeeld. In deze context hebben we onze krachten gebundeld met het Brussels Kunstnetwerk (RAB/BKO) om een brede waaier van organisaties te bereiken en zo de rijkdom van het culturele landschap in Brussel te illustreren. Op 27 maart leveren wij een bijdrage aan de reeks *werkgroepen* (WG/WT) die door de RAB/BKO zijn opgezet; een gelegenheid om ons onderzoek te delen en de communicatieteams op het terrein een stem te geven, over de uitdagingen van de digitalisering in de cultuur in het algemeen, en over de kwestie van inclusie via het digitale medium in het bijzonder. Wij hebben het verslag in vier hoofdstukken ingedeeld:

Hoofdstuk 1: Wat zijn de uitdagingen en kansen voor de culturele en creatieve industrieën (CCI's)? ontrafelt de positieve externe effecten van de digitalisering en de valorisatie van het digitale publiek, zoals het bereiken van een breder en diverser publiek, het creëren van andere ervaringen, enz.

Vervolgens belicht *hoofdstuk 2: Welke nuances en beperkingen voor CCI's?* de belangrijke punten en mogelijke moeilijkheden waarmee rekening moet worden gehouden bij de uitwerking van een online/hybride cultureel aanbod, waarbij digitale inhoud niet wordt beschouwd als een replica van het fysieke aanbod maar als een aanvulling daarop, waarbij de moeilijkheden op het gebied van kosten, wetgeving en milieu worden geëvalueerd, enz.

Bovendien geeft *hoofdstuk 3: Welke aanbevelingen en instrumenten voor de CCI's?* duidelijke en precieze aanbevelingen zoals de ontwikkeling van een duidelijke digitale strategie, een nieuw aanbod en een nieuw bedrijfsmodel, of advies over de kwesties van culturele democratie en ecologische duurzaamheid.

Ten slotte, *hoofdstuk 4: Focus op gegevensverzameling en -beheer* laat zien welke gegevens nuttig zijn om het digitale publiek te identificeren, de uitdagingen en kansen van big data voor de culturele en creatieve sectoren, en de belangrijkste principes van gegevensbeheer en -analyse.

We sluiten af met een focus op hoe gegevens kunnen worden gebruikt om meer gebruikersgerichte diensten te ontwikkelen die organisaties beter in aanmerking laten komen voor financiering.

DIGITALE TOEGANKELIJKHEID: Contextualisering en aanbevelingen

Dit deel over e-toegankelijkheid is in de eerste plaats gebaseerd op de noodzaak te definiëren wie de zogenaamde gehandicapten zijn. De methodologie die Eurostat toepast in het kader van de publicatie Disability statistics (2019) diende als referentie om de in aanmerking te nemen factoren te begrijpen. Dankzij de statistische databank van Eurostat konden we ook het percentage van de bevolking met een handicap in België (27,2%) vergelijken met het Europese gemiddelde (24%). Dankzij de door de Koning Boudewijnstichting gepubliceerde Digital Inclusion Barometer 2022 introduceerden we vervolgens het begrip digitale kwetsbaarheid en haalden we er statistische gegevens uit, zowel op nationaal als op regionaal niveau. Ondanks de toenemende digitalisering is bijna één Belg op twee digitaal kwetsbaar. Deze methodologie volgt een logisch verloop tussen het Europese niveau - de referentieschaal van de publicatie Voices of Culture - en dat van ons onderzoeksdomein, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Door het niveau van digitale vaardigheden van Belgische en Brusselse huishoudens (d.w.z. de bevolking in het algemeen) te bevragen, hebben we de vraag vervolgens iets meer toegespitst op de vaardigheden binnen culturele instellingen en meer bepaald hun teams. Hoewel onze online-enquête ons al in staat had gesteld om de culturele sector te onderzoeken door het prisma van het Brussels Netwerk voor de Kunsten (RAB/BKO), heeft ons onderzoek ons in staat gesteld om verschillende vaststellingen te doen: (1) het gebrek aan statistieken met betrekking tot de praktijken van online culturele consumptie in de periode van de pandemie en post-pandemie; (2) het gebrek aan een studie die werd uitgevoerd om de moeilijkheden te evalueren waarmee organisaties en hun teams worden geconfronteerd bij de voortdurende evolutie van de technologieën en de mutatie van het culturele landschap. Zowel op het niveau van de Federatie Wallonië-Brussel sinds de publicatie van het rapport Un futur pour la culture (2020) door de minister van Cultuur; als op het niveau van de Europese Unie, met de laatste statistieken over de culturele praktijken van personen met een handicap die dateren van 2006; of op internationaal niveau, met het ontbreken van een bijdrage van België aan de studie Global Consumer Trends van het platform Dynata (2022).

Het begrip digitale toegankelijkheid brengt verschillende kwesties in spanning, te beginnen met de waarden van engagement en verantwoordelijkheid die managementteams kunnen (of moeten) dragen. Zij stellen immers intern beleid op en bepalen de procedures die binnen organisaties moeten worden gevolgd. Wat het ontwerp betreft, is Accessible Design een proces dat gebaseerd is op de Web Content Accessibility Guidelines (WCAG). Deze richtsnoeren zijn met name gericht op de behoeften van mensen met een handicap, maar dragen ook bij tot een betere functionaliteit van websites in het algemeen. Deze richtsnoeren zijn gebaseerd op vier fundamentele beginselen: waarneembaarheid,

bruikbaarheid, begrijpelijkheid en robuustheid. Om optimaal te zijn, wordt digitale toegankelijkheid niet bereikt tijdens de webontwikkeling, maar wordt er ruim van tevoren, vanaf de grafisch/visuele ontwerpfase, over nagedacht. Dankzij de website Web Accessibility in Mind (WebAIM) hebben we al een reeks generieke beginselen voor toegankelijk ontwerp op een rijtje gezet. Er moeten ook snelkoppelingen worden gebruikt om vrije navigatie mogelijk te maken en secundaire of repetitieve informatie te omzeilen.

Tot slot is het belangrijk te bedenken dat dit een tussenfase is van ons onderzoeksproject. Dit evenement is een gelegenheid om het begrip digitale toegankelijkheid te contextualiseren, in de overtuiging dat aanbevelingen op dit gebied nuttig zijn voor iedereen en niet beperkt blijven tot de behoeften van specifieke groepen. In de digitale publicatie, waarmee ons onderzoeksproces in april zal worden afgesloten, zal deze informatie in extenso worden gebundeld en zal een uitgebreide versie van deze richtsnoeren worden verstrekt.

RESULTATEN VAN DE ENQUÊTE

Met de actieve medewerking van het Brusselse kunstnetwerk RAB/BKO hebben we de vragenlijst verspreid onder alle leden van het netwerk en in totaal 22 geldige individuele antwoorden ontvangen.

De overgrote meerderheid van de respondenten, 80%, heeft minstens twee jaar ervaring in hun huidige functie en 75% werkt al minstens twee jaar in de aangegeven instelling. 83% van de organisaties heeft slechts één of twee personen die verantwoordelijk zijn voor digitaal publieksbeheer. 14 van de 23 ondervraagde functies zijn verantwoordelijk voor de communicatie in hun organisatie en 8 van de 23 hebben communicatie gestudeerd. 19 van de 23 respondenten zeggen dat het communicatieteam van de organisatie betrokken is bij het opstellen en uitvoeren van de digitale strategie.

90% van de deelnemers is het ermee eens dat een digitaal publiek belangrijk is. Meer dan 60% van de respondenten geeft echter aan dat hun organisatie nog geen duidelijke digitale publieksmanagementstrategie heeft.

De reden waarom de ondervraagde organisaties digitale doelgroepen belangrijk vinden, is dat de meesten van hen geloven dat ze hiermee een nieuw publiek in België kunnen bereiken.

De website en Facebook zijn de twee platforms die volgens de organisatie het meest gebruikt worden door het digitale publiek. Met 70% van de respondenten die digitale toegankelijkheid als de belangrijkste methode beschouwen om hun digitale publiek aan te trekken, betekent het opbouwen van een publiek door het gebruik van digitale technologie ook het creëren van digitale ervaringen waarmee gebruikers toegang krijgen tot specifieke inhoud.

Uit het onderzoek blijkt ook dat 52% van de respondenten niet bereid is kosten in rekening te brengen voor digitale inhoud en dat 39% hierover twijfelt.

Met betrekking tot digitaal publieksbeheer stelden organisaties de volgende prioritaire behoefte vast: "Overheidsinstanties moeten gratis, betaalbare of gefinancierde opleidingen aanbieden om de capaciteit van culturele organisaties en lokale overheden op te bouwen om toegang te krijgen tot financiering en een kracht voor verandering te zijn".

Wij verzamelden statistieken over de belemmeringen voor digitaal publieksbeheer waarmee de respondenten in de afgelopen 12 maanden werden geconfronteerd. Deze werden als volgt gerangschikt:

- (1) het gebrek aan geschoold personeel dat ontwikkeltools als Python, R, Java, enz. gebruikt (stelling 6) ;
- (2) het gebrek aan duidelijke antwoorden op vragen of duidelijke strategieën (stelling 1)
- (3) de beperkingen van bestaande tools (voorstel 3).